

MTÜ Loomuse avalik pöördumine seoses Kliimaministeeriumi kavatsusega tappa Hiiumaal kõik kährikud

LOOMUS
LOOMADE NIMEL

Lugupeetud energeetika- ja keskkonnaminister Andres Sutt!

MTÜ Loomus kutsub üles:

1. loobuma kavatsusest tappa Hiiumaal kõik kährikud;
2. panustama väikekiskjate arvukuse reguleerimisel nende looduslikesse vaenlastesse – suurkiskjatesse;
3. suunama eurorahad meetmetesse, mis tõstaksid sotsiaalset taluvust hundi suhtes ja võimaldaksid hundipopulatsiooni kasvu piirkondades, kus väikekiskjad on probleemiks.

Teatavasti plaanib Kliimaministeerium taotleda Euroopa Liidu LIFE programmist raha mitmesuguste loodushoiuliste tegevuste rahastamiseks. Üheks kavandatavaks tegevuseks on väikekiskjate arvukuse piiramine maaspesitsevate lindude, eelkõige niidukahlajate kaitseks. Projekti eeltaotluses on Hiiumaa väikekiskjate jahiks kavandatud 200 000 eurot, mis hõlmab nii uusi tehnilisi vahendeid, nagu teavitusega lõksud, kui ka jahimeeste töö- ja transpordikuluseid. Esialgne plaan näeb ette kähriku kui võõrliigi täielikku eemaldamist Hiiumaa loodusest, tappes kõik saarel elavad isendid.¹

Loomade eestkosteorganisatsioon MTÜ Loomus ei pea kõikide kährikute tapmist saarel eetilisele vastuvõetavaks, samuti on küsitav sellise tegevuse praktiline teostatavus ja mõistlikkus.

Kuigi kährik on Eesti looduses võõrliik, ei saa teda pidada invasiivseks võõrliigiks. Ta on kohandunud Eesti loodusega ja leidnud siin oma ökoloogilise niši. Ta ei ohusta ega tõrju välja oma kodumaiseid konkurentliike. Tal on Eestis looduslikud vaenlased suurkiskjate näol, kes suudavad tema arvukust piisavalt ohjata, kui vaid anda neile selleks võimalus.

Kui mõni liik on võõrliikide nimekirjas, ei eelda see automaatselt liigi eemaldamist loodusest. Arvestada tuleb liigi invasiivsust ja reaalset kahjulikkust mõju ökosüsteemile ning eemaldamise teostatavust.

¹ <https://ekspress.delfi.ee/artikkel/120428882/riik-plaanib-koik-hiiumaa-kahrikud-ara-tappa>

Suures osas taimtoidulise kähriku menüüsse kuuluvad ka maaspesitsevate lindude munad ja pojad, kuid võrreldes kohaliku liigi – rebasega – on kähriku mõju maaspesitsejatele (vähemalt rannaniitudel) oluliselt väiksem. Seda kinnitab näiteks Lääne-Eesti, Saare- ja Hiiumaa rannaniitudel pesakaameratega läbiviidud uuring, kus pesarüüstajana ei jäänud kaamera ette mitte ühtegi kährikut.² Põhiline väikekiskjast pesarüüstaja oli uuringus rebane. Võrreldes rebasega on kährikud rannaniitudel vähem liikuvad, hoiavad rohkem metsapiiri lähedale ja väldivad laiemaid avatud alasid, mistõttu tekitavad ka vähem nõ kahju.

Kähriku saarelt eemaldamise praktilises teostatavas on kahelnud zooloog Tiit Maran.³ Keskne küsimus on liigi taaslevimine saarele, mis on tõenäoline, arvestades, et liiki ei ole saarele introductseeritud, vaid ta on levinud sinna ise. Samuti on kaheldav, kas õnnestub leida saarel piisavalt hea ettevalmistusega, motiveeritud ning otsustusõigusega meeskonda, kes pühendub sihikindlalt kõigi isendite väljapüüdmisele. Kähriku taastulemise vältimiseks peaks looma põhjaliku ja püsiva seire- ning jahisüsteemi, mida on keeruline ja kulukas üles ehitada.

MTÜ Loomus on seisukohal, et väikekiskjate küttimele rannaniitudel ja nende ümbruses tuleks eelistada selliseid meetmeid, mis võimaldavad nende põhilise loodusliku vaenlase – hundi – arvukuse tõstmist piirkonnas. Praegu on viidud hundi arvukus nii Mandri-Eestis kui Hiiumaal madala sotsiaalse taluvuse tõttu sellisele tasemele, mis ei võimalda hundil täiel määral täita oma ökoloogilist rolli väikekiskjate arvukuse reguleerijana. Hiiumaal pole juba viimased 7 aastat registreeritud mitte ühtegi hundi pesakonda.⁴ Seal tegutsevad vaid mõned üksikud hundid, kellest ei piisa väikekiskjate ohjamiseks.

Taotletavad eurorahad tuleks suunata eelkõige karjakaitseaedade rajamisse. Suur osa karjakasvatavatest ei kasuta praegu Keskkonnaameti nõuetele vastavaid elektrilisi karjakaitseaedu, mis vähendaksid oluliselt hundirünnakute tõenäosust. Keskkonnaameti statistika andmetel kasutas 2023. ja 2024. aastal vaid 20 protsenti hundirünnakute all kannatanud karjakasvatavatest korralikke ja põhjalikke ennetusmeetmeid.⁵

Lisaks karjakaitsemeetmetele, tuleks europrojekti raames tähelepanu pöörata ka teavitustegevusele koeraomanike seas. Nii koera heaolu kui ka hundirünnakute ennetamise seisukohalt ei ole aktsepteeritav koera pidamine ketis avatud taluõues, kus ta on huntidele kerge saak. Regionaal- ja põllumajandusministeerium on praegu ette valmistamas seadusemuudatust koerte ketispidamise keelustamiseks Eestis. Seni kuni ketispidamise keeld pole veel jõustunud, tuleks teavitustegevuse teel

² Kaasiku, T. (2019). Maaspesitsevate lindude pesarüüste rannaniidu elupaigas: 2019. aasta uuringu tulemused ja 2015.-2019 aasta uuringute kokkuvõte

³ https://hiioleht.ee/intervjuu-tiit-maran-kahrikute-puugi-eesmark-jaab-ahmaseks/?zp_reload=a4c1e49e-4a11-4e2b-88e0-a9e1951f5238

⁴ https://keskkonnaportaal.ee/sites/default/files/SEIREARUANNE_2025.pdf

⁵ Keskkonnaameti vastus (11.09.2025 nr 2-6/25/280-2) MTÜ loomuse teabenõudele

kannustada maapiirkonna koeraomanikke rajama oma lemmikutele jooksuaedikuid ja hoidma neid öisel ajal siseruumides või – õuekoerte puhul – väiksemas hundikindlas aedikus.

LOOMUS
LOOMADE NIMEL